

Datum
2021-04-07

Politik och kommunikation
Erik Thornström, 08-677 27 08
erik.thornstrom@energiforetagen.se

Finansminister Magdalena Andersson
Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Kopia till:
Energi- och digitaliseringsminister Anders Ygeman
Infrastrukturdepartementet

103 33 Stockholm

Hemställan om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi gällande energiskatt på el som åtgår i processen för koldioxidavskiljning

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Hemställan

Energiföretagen Sverige hemställer om att det införs avdragsrätt ned till minimiskattenivån för energiskatten på el, dvs. 0,6 öre per kilowattimme, för den el som åtgår för avskiljning av koldioxid i energi- och industrianläggningar i lagen (1994:1776) om skatt på energi (LSE).

Vi föreslår att följande tillägg om avdragsrätt för energiskatten på el införs som en ny punkt i 11 kap. 9 § LSE:

”Den som är skattskyldig för energiskatt på elektrisk kraft får göra avdrag för skatt på elektrisk kraft som:

- - -

X. förbrukats i processen för avskiljning av koldioxid ur rökgaser och i därtill tillhörande utrustning för mellanlagring, förflyttning och lastning för vidare transport från anläggningsområdet,”

Vi föreslår även att en motsvarande återbetalningsmöjlighet införs i 11 kap. LSE för det fall som avskiljningsaktören inte skulle vara skattskyldig:

”Y §. Efter ansökan från en förbrukare som inte är skattskyldig beslutar beskattningsmyndigheten om återbetalning av energiskatten på den elektriska kraft som denne förbrukat i en process för avskiljning av koldioxid ur rökgaser och i därtill tillhörande utrustning för mellanlagring, förflyttning och lastning för vidare transport från anläggningsområdet.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och 0,6 öre per kilowattimme. Återbetalning får dock endast göras för den del som överstiger 8 000 kronor per kalenderår.”

Vi föreslår att ikraftträdande bör ske till den 1 juli 2022 då det är angeläget med tidigt besked om energiskattereglernas utformning för att berörda aktörer ska kunna fatta beslut om teknisk utformning av bio-CCS-anläggningarna.

Regeringens satsning på koldioxidavskiljning och lagring kopplat till bioenergianläggningar skapar förutsättningar för kolsänkor

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2021 en satsning på avskiljning och lagring av koldioxid med biogent ursprung (bio-CCS). Koldioxidavskiljning och lagring av biogena utsläpp bedöms enligt regeringen kunna spela en viktig roll för att nå det klimatpolitiska målet om nettonollutsläpp till 2045. För fjärrvärmebranschen skapar bio-CCS förutsättningar för att göra branschen som sådan till en kolsänka, i takt med att de sista fossila bränslena under de närmaste åren fasas ut i el- och värmeproduktionen.

I Sverige finns goda förutsättningar att tillämpa bio-CCS i anläggningar inom energisektorn och skogsindustrin. Den realiserbara potentialen för bio-CCS i Sverige bedöms i betänkandet *Vägen till en klimatpositiv framtid* (SOU 2020:4) uppgå till minst 10 miljoner ton biogen koldioxid per år i ett 2045-perspektiv, men vi bedömer att potentialen i fjärrvärmebranschen är större. För närvarande analyserar ett tiotal fjärrvärmeföretag möjligheterna att investera i CCS kopplat till biobränsleledade kraftvärmeverk. Bedömningen är att CCS-tekniken är en kostnadseffektiv åtgärd för att minska mängden växthusgaser i atmosfären, i jämförelse med andra åtgärder. En storskalig svensk anläggning för bio-CCS bedöms kunna vara i drift till 2025 under förutsättning att de politiska ramverken finns på plats.

Processen för koldioxidavskiljning sker under högt tryck, vilket kan åstadkommas med antingen en eldriven eller ångdriven kompressor

Det finns olika tekniker som är möjliga att använda för koldioxidavskiljning vid bioenergianläggningar. En är den s.k. HPC-tekniken (Hot Potassium Carbonate) som fungerar på så sätt att rökgaser trycksätts och löses i kaliumkarbonat för att frigöra koldioxid när trycket sedan sänks. Det mekaniska arbete som krävs för trycksättningen kan ske genom att använda antingen en ångdriven eller en eldriven kompressor.

Om man använder en ångdriven kompressor och ångan tas från ett kraftvärmeverk minskar ångflödet genom kraftvärmeverkets ångturbin, vilket får som konsekvens att möjligheten att producera el minskar. Eftersom ångturbiner är optimerade för ett specifikt ångflöde minskar också anläggningens verkningsgrad. I vissa fall är det inte ens möjligt att tappa av ånga och då kan turbinen behöva bytas till en mindre, vilket är kostsamt och medför att den installerade eleffekten minskar. Detta minskar också möjligheten att tillhandahålla för elsystemet viktiga stödtjänster, som svängmassa för frekvenshållning.

Om en eldriven kompressor används behöver inte kraftvärmeverkets ångturbin konstrueras om. I detta fall hålls alltså kraftvärmeverket som sådant intakt. Detta innebär att kraftvärmeverket kontinuerligt kan producera el med full kapacitet och med optimal verkningsgrad. Det innebär också att i det fall processen för koldioxidavskiljning stängs av görs hela den installerade eleffekten tillgänglig för elsystemet. Detta har ett stort värde

för energisystemet eftersom det ger möjlighet att leverera maximalt med el till elnätet under de timmar den nationella eller lokala eleffektsituationen är ansträngd. Detta är särskilt angeläget utifrån den kapacitetsbrist i elöverföringsnäten som i dag finns i flera av våra storstadsregioner och andra expansiva regioner i landet.

Ur energisystemsypunkt är således en eldriven kompressor att föredra framför en ångdriven.

Energiskattereglerna för el styr valet av teknik för att driva kompressorn

Nuvarande regler för energiskatten på el innebär att en ångdriven kompressor blir företagsekonomiskt mer gynnsam än en eldriven. Energiskattens konstruktion styr således mot att anläggningsägaren investerar i en ångdriven kompressor, vilket ger minskad möjlighet att producera el i kraftvärmeverket när eleffektsituationen är ansträngd.

Denna missriktade styrning skulle minska om el som används i avskiljningsprocessen får användas med nedsatt energiskatt. Detta är det främsta motivet till att Energiföretagen Sverige lämnar denna hemställan. Att möjliggöra avdrag för elförbrukningen i avskiljningsprocessen motiveras utöver att ge incitament att använda effektiv teknik också av att inte fördyra processen med koldioxidavskiljning.

All el som används i avskiljningsprocessen bör berättiga till nedsättning av energiskatt

För att minimera risken för missriktad styrning, samt även för att öka incitamenten för företagen att investera i bio-CCS, bör all el som används i avskiljningsprocessen berättiga till nedsättning av energiskatt. Detta innefattar bland annat el som åtgår i kompressorn för trycksättning av processen, el som förbrukas i pumpar och fläktar som är nödvändiga för avskiljningen, el för kylning av cisterner för lagring av koldioxid på anläggningsområdet, el för pumpning av koldioxid i rörledningar på anläggningsområdet, samt el till utrustning för lastning av koldioxid på fartyg, tåg eller lastbil för vidare transport till lagringsplatsen. Vi anser att en avdragsbestämmelse som omfattar dessa processteg bör införas i 11 kap. 9 § i lagen (1994:1776) om skatt på energi. Vi föreslår även att en motsvarande återbetalningsmöjlighet införs i 11 kap. LSE för det fall som avskiljningsaktören inte skulle vara skattskyldig.

Vi bedömer att införande av en avdragsregel ned till minimiskattesatsen för energiskatt på el bör vara förenlig med EU:s energiskattedirektiv (2003/96/EG). En sådan avdragsbestämmelse skulle också innebära mer konkurrensneutrala villkor mellan fjärrvärmeföretag och industriella tillverkningsföretag som bedriver koldioxidavskiljning.

Energiföretagen Sverige önskar en skyndsam hantering av denna hemställan, eftersom berörda fjärrvärmeföretag för närvarande genomför projektering om teknisk utformning av anläggningarna.

Gunilla André

T.f. VD Energiföretagen Sverige